

INTERNT NOTAT

Dato: 11.02.2022

J.postID: 22/29012

Unntatt offentlighet hos Kommuneadvokaten, jf. offentleglova §13

Arkivsaksnr: 22/3382

Til: Politisk sekretariat ved leder Eirik Lindstrøm

Fra: Kommuneadvokaten ved kommuneadvokat Tomasz Edsberg

Formannskapetets behandling av sak Godthaab / Gamle Ringeriksvei 148 – vurdering av habilitet – Kjell Maartmann-Moe (Ap)

1. Innledning

Formannskapet skal i møte 16. februar 2022 behandle sak om oppstart av reguleringsplanarbeid for eiendommen Gamle Ringeriksvei 148. Saken gjelder spørsmål om hvorvidt privat planinitiativ fra stiftelsen Godthaab Helse og Rehabilitering, som legger til rette for en omfattende utbygging av boliger på eiendommen, skal stoppes i medhold av plan- og bygningsloven § 12-8 andre ledd.

Formannschaftsmedlem Kjell Maartmann-Moe (Ap) har bedt politisk sekretariat om en vurdering av sin habilitet i saken. Politisk sekretariat har i sin tur bedt om min vurdering. Denne gis i det følgende.

Jeg presiserer på vanlig måte at vurderingen bygger på de opplysninger jeg har mottatt. Ytterligere eller endrede opplysninger kan tilsi andre vurderinger og råd.

2. Sakens faktiske bakgrunn

Bakgrunnen for saken som skal behandles i formannskapet, er beskrevet i kommunedirektørens saksfremlegg til planutvalget av 17. desember 2021 og forutsettes kjent. Det er avklart at saken skal behandles i formannskapet som en vanlig sak med innstilling fra planutvalget og videre innstilling til kommunestyret, jf. kommunedirektørens notat om saksbehandlingen av 31. januar 2022. Disse prosessuelle forholdene er uten betydning for habilitetsvurderingen.

Bakgrunnen for at representanten Maartmann-Moe har reist spørsmålet om egen habilitet i saken, er hans personlige relasjoner til daglig leder og styreleder i stiftelsen Godthaab Helse og Rehabilitering, henholdsvis Lillanna Lindeman Engzelius og Anne Kjersti Befring. Maartmann-Moe har gitt følgende redegjørelse om relasjonene:

Bakgrunnen for min anmodning er at jeg er nær omgangsvenn gjennom flere 10-år både av daglig leder, Lillanna Lindemann Engzelius og styreleder Anne Kjersti Befring i Godthaab helse og rehabilitering, og deres ektefeller i to forskjellige omgangskretser. Kontaktene pleies gjennom sosialt samvær og reiser (når coronaen ikke setter beskrankninger), digitalt og i faglig interessefellesskap.

(...)

Jeg har kjent Lillanna Engzelius ektefelle Jan Morten Engzelius siden tidlig på 1980 tallet. Det har over tid bygget seg opp en nær relasjon mellom ekteparet Engzelius og meg og min ektefelle. (...)

Befring ble jeg kjent med da hun var leder av juridisk avdeling i Legeforeningen på 1990-tallet og jeg var med i tillitsvalgtapparatet i Legeforeningen i mange posisjoner. Hun og min nåværende ektefelle var allerede den gang gode venner. Da min nåværende ektefelle og jeg ble et par i 2001, ble vi omgangsvenner med ekteparet Befring/Bjørnson og har vært det siden. Vi deltar i fødselsdagsselskaper, går ut sammen, deler kulturopplevelser osv.

(...)

Det er snakk om vennetreff – 2(3) par meg selv og min kone inklusive - i begge kohorter. Det er også noe selskapelighet, hytteturer og reiser. Vi skal f.eks. reise på tur med paret Engzelius m.fl. til Røros i mars 2022. Og er invitert på hytta til Befring/Bjørnson. Parene har også «åpen dør» hos oss.

Maartmann-Moe har gitt uttrykk for følgende syn på egen habilitet:

Jeg mener jeg vil kunne behandle angjeldende sak upartisk, men fordi jeg er omgangsvenn med både daglig leder og styreleder i Godthaab Helse og Rehabilitering og deres ektefeller, vil det kunne reises tvil om min upartiskhet i saken. Det ligger også til vurderingen av problemstillingen at jeg ville kunne komme til å være for streng i mine vurderinger for å unngå at det ble sådd tvil om min upartiskhet.

3. Kommuneadvokatens vurdering

Kommuneloven kapittel 11 har regler om saksbehandling i folkevalgte organer, herunder om habilitet for folkevalgte, jf. § 11-10. Bestemmelsen viser til habilitetsreglene i forvaltningsloven kapittel II (§§ 6 til 10). Den inneholder i tillegg enkelte særregler som ikke er relevante i saken her. Habiliteten til representanten Maartman-Moe må følgelig vurderes etter de vanlige reglene i forvaltningsloven § 6, hvis første og andre ledd lyder slik:

En offentlig tjenestemann er ugild (...)

- a. når han selv er part i saken;*
- b. når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken;*
- c. når han er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part;*
- d. når han er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte;*
- e. når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for*
  - 1. et samvirkeforetak, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken, eller*
  - 2. et selskap som er part i saken. Dette gjelder likevel ikke for person som utfører tjeneste eller arbeid for et selskap som er fullt ut offentlig eid og dette selskapet,*

alene eller sammen med andre tilsvarende selskaper eller det offentlige, fullt ut eier selskapet som er part i saken.

Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Etter henvisning fra kommuneloven § 11-10, slår forvaltningsloven § 6 første ledd altså fast at en folkevalgt alltid er inhabil til å treffe avgjørelse i en sak når vedkommende er part i saken eller har en slik tilknytning til en part som angitt i bokstavene b til e. I saken her er det ikke opplyst at Maartmann-Moe har noen tilknytning til stiftelsen Godthaab som automatisk ville gjøre ham inhabil.

Bestemmelsen i § 6 andre ledd har et videre nedslagsfelt enn de absolutte inhabilitetsgrunnene i første ledd, men innebærer til gjengjeld ikke uten videre inhabilitet selv om det foreligger visse «*særegne forhold*». Bestemmelsen åpner for en bred, skjønnsmessig vurdering av om den folkevalgte har et slikt forhold til saken eller partene at allmennhetens tillit (til lokaldemokratiet) kan bli svekket ved at han eller hun deltar i behandlingen av saken.

Bestemmelsen peker selv på enkelte momenter som skal vektlegges i habilitetsvurderingen. I saken her foreligger ikke opplysninger om at formannskapetets avgjørelse vil kunne innebære «*særlig fordel, tap eller ulempe*» for representanten Maartmann-Moe. Det er imidlertid grunn til å se nærmere på om dette er tilfelle for «*noen som han har nær personlig tilknytning til*». Maartmann-Moe vil kunne være inhabil hvis en mener at han gjennom sine nære personlige relasjoner til daglig leder og/eller styreleder har en tilknytning til stiftelsen eller saken som kan svekke tilliten til hans upartiskhet. Det er relevant å se hen til både Maartmann-Moes (indirekte) relasjon til stiftelsen og om formannskapetets vedtak (indirekte) vil kunne innebære særlig fordel, tap eller ulempe for daglig leder Engzelius og/eller styreleder Befring personlig.

Det er opplyst at saken har vakt et ikke ubetydelig engasjement lokalt. Den har flere ganger vært omtalt i lokalpressen. Slik jeg forstår det, har stiftelsens styre og ledelse i ulike sammenhenger gitt uttrykk for, blant annet, at et avslag på den boligutbygging som planinitiativet legger til rette for, reelt vil kunne innebære at stiftelsen vil måtte legge ned sin virksomhet. Jeg legger derfor til grunn at formannskapetets avgjørelse vil kunne ha svært stor betydning for stiftelsen. Selv om det ikke foreligger konkrete opplysninger om nærmere bestemte fordeler eller ulemper for daglig leder eller styreleder, legger jeg videre til grunn at svært store konsekvenser for stiftelsen vil kunne gi utslag også for daglig leder eller styreleder personlig. Jeg legger i min vurdering en viss vekt på dette.

Det er ikke opplyst at noen part eller annen interessent i saken har reist habilitetsinnsigelse mot Maartmann-Moe. Maartmann-Moe har imidlertid selv gitt uttrykk for at han anser seg inhabil. Hans vurdering er at hans nære relasjoner til Engzelius og Befring vil kunne gjøre at det reises tvil om hans upartiskhet i saken – og han åpner også for at relasjonene vil kunne påvirke hans vurderinger i saken. Han uttrykker: «*Det er for å bidra til en så upartisk beslutning som mulig, jeg har anmodet om å få min habilitet i saken vurdert*».

Den enkelte folkevalgte kan ikke velge eller avgjøre om han er inhabil i en sak eller ikke. I min vurdering legger jeg likevel stor vekt på representanten Maartmann-Moes personlige syn på egen habilitet, herunder både hans syn på at karakteren av hans relasjoner til Engzelius og Befring kan påvirke muligheten for å bli ansett som upartisk i saken, og hans syn på at situasjonen rent faktisk kan tenkes å påvirke hans vurderinger i saken.

Jeg understreker på generelt grunnlag at det ikke nødvendig å vurdere om den folkevalgte rent faktisk vil klare å forholde seg upartisk i saken – altså om han eller hun rent faktisk vil klare å ikke votere ut fra egne eller nærstående private interesser eller ut fra en særskilt personlig relasjon til parter eller andre berørte. Den folkevalgte er uansett inhabil hvis det *etter en objektiv målestokk* foreligger forhold som med en viss styrke *er egnet til å svekke utenforståendes tillit* til at han eller hun vil opptre upartisk.

Etter en samlet vurdering av de opplysninger som er gitt om, blant annet, sakens karakter og avgjørelsens betydning for stiftelsen, og om representanten Maartmann-Moes nære personlige relasjoner til både daglig leder Engzelius og styreleder Befring, er min konklusjon at det foreligger særegne forhold som med tilstrekkelig styrke kan svekke allmennhetens tillit til hans upartiskhet. Jeg mener derfor Maartmann-Moe bør anses inhabil ved formannskapets behandling av saken.

4. Konklusjon

Jeg mener representanten Maartmann-Moe bør anses inhabil ved formannskapets behandling av saken.

TE 11.2.2022

